

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Cui virtuti opponatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

in praedicatione refugiunt, si districtè iudicentur, ex tantis rei sunt, ex quantis venientes ad publicum prodesse poterunt.

AD SECVNDVM dicendum, qd nihil prohibet aliquẽ habentem habitũ virtutis peccare, venialiter quidẽ, etiam ipso habitu remanente: mortaliter autẽ cum corruptione ipsius habitus virtutis gratuita. Et ideo potest contingere, quod aliquis ex virtute quam habet, sit dignus ad aliqua magna faciendã, quã sunt digna magno honore. Et tñ per hoc qd ipse non attendat sua virtute vti, peccat quãdoque quidẽ venialiter, quãdoque autem mortaliter. Vel potest dici, quod pusillanimitas est dignus magnis secundum habilitatẽ ad virtutẽ, quã inest ei, vel ex bona dispositione natura, vel ex scientia, vel ex exteriori fortuna, quibus dum recusat vti ad virtutem, pusillanimitas redditur.

AD III, dicendum, quod etiam pusillanimitas aliquo modo ex superbia potest oriri, dum scilicet aliquis nimis proprio sensu innititur, quo reputat se insufficientem ad ea, respectu quorum sufficientiam habet. Vnde dicitur Pro verb. 26. Sapientior sibi piger videtur septem viris loquentibus sententias. Nihil enim prohibet, quod se quantum ad aliqua deiciat, & quantum ad alia se in sublime extollat. Vnde Greg. in pastoralis de Moysẽ dicit, * quod superbus fortasse esset, si ducatum plebis suã sine trepidatione susciperet; & rursus, superbus existeret, si auctoris imperio obedire recusat.

AD IIII, dicendum, quod Moyses & Hieremias digni erant officio, ad quod diuinitus eligebantur ex diuina gratia: sed ipsi considerantes propria infirmitatis insufficientiam, recusabant, non tamen pertinaciter, ne in superbiam laberentur.

ARTICVLVS II.

Utrum pusillanimitas opponatur magnanimitati.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur, quod pusillanimitas non opponatur magnanimitati. Dicit enim Philosophus in 4. Ethicor. quod pusillanimitas ignorat seipsum. Appeteret enim bona, quibus dignus est, si se cognosceret: sed ignorantia sui videtur opponi prudentiã, ergo pusillanimitas opponitur prudentiã.

¶ 2 Præ. Matth. 25. Seruum qui propter pusillanimitatem pecunia vti recusauit, vocat Dominus malum, & pigrum. Philosophus etiam dicit in 4. Ethicor., * quod pusillanimitas videtur pigri: sed pigritia opponitur sollicitudini, quã est actus prudentiã, vt supra habitum est. Ergo pusillanimitas non opponitur magnanimitati.

¶ 3 Præ. Pusillanimitas videtur ex inordinato timore procedere. Vnde dicitur Isaiã 35. Dicite pusillanimes, confortamini, & nolite timere. Videtur etiam procedere ex inordinata ira, secundum illud ad Colos. 3. Patres, nolite ad indignationem prouocare filios vestros, vt non pusillo animo fiant: sed inordinatio timoris opponitur fortitudini, inordinatio autem irã mansuetudini. Ergo pusillanimitas non opponitur magnanimitati.

¶ 2 Præ. Vitium quod opponitur alicui virtuti tãdõ grauius est, quãdõ est magis virtuti dissimile: sed pusillanimitas magis est dissimilis magnanimitati, quã presumptio, ergo si pusillanimitas opponeretur magnanimitati, sequeretur qd esset grauius peccatum, quã presumptio, quod est contra illud, quod dicitur Eccl. 27. O presumptio nequissima, vnde cetera es? 10 ergo pusillanimitas opponitur magnanimitati.

SED CONTRA est, quod pusillanimitas, & ma-

gnanimitas differunt secundum magnitudinem paruitatem animi, vt ex ipsis nominibus magnum & paruum sunt opposita. Magnitas opponitur magnanimitati.

RESPON. Dicendum, quod pusillanimitas potest tripliciter considerari. Vnde dicitur seipsum: & sic manifestum est, quod propria rationem opponitur magnanimitati, differt secundum differentiam magnitudinis vitæ circa idem. Nam sicut magnanimitas magnitudine tendit ad magnitudinem ex animi paruitate retrahit a magnitudine potest considerari ex parte virtutis intellectus est ignorantia propria, ex parte autem appetitus est timor de futuro, quã false existimat excedere habitum virtutis modo, potest considerari quantum ad effectum est retrahere se a magnis quibus est supra dictum est, * oppositio virtutis dicitur magis secundum propriam partem, quã secundum causam, vel effectum. Ita potest directè magnanimitati opponitur.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod non procedit de pusillanimitate ex parte causæ in intellectu. Et tamen non opponatur prudentiã, etiam secundum quã talis ignorantia non procedit, sed magis ex pigritia consideranda, vt dicitur in 4. Ethicor., * vel eius virtus subiaceret potestati.

AD II, Dicendum, quod ratio pusillanimitatis ex parte effectus.

AD III, Dicendum, quod ratio pusillanimitatis ex parte effectus. Nec tamen timor ex parte causæ. Nec tamen timor ex parte effectus. Vnde etiam ex hac parte non opponitur fortitudini. Ira autem in seculo timor, quo quis extollitur in vindictam, pusillanimitatem quã deiecit animam, inducit autem ad pusillanimitatem causam irã, quã sunt inanimata dicitur animus patientis.

AD IIII, Dicendum, quod ratio grauius peccatum secundum propriam quã presumptio: quia per se peccatum bonis, quod est pessimum, vt dicitur, sed presumptio dicitur esse opposita perbia, ex qua procedit.

QVAESTIO CXXXIII.

De magnificencia, in quatuor articulis diuisa.

DEINDE considerandum est de magnificencia, & vitijs oppositis.

CIRCA magnificenciam quaeruntur quatuor.

¶ Primo, Utrum magnificencia sit virtus.

¶ Secundo, Utrum sit virtus specialis.

¶ Tertio, Quæ sit materia eius.

¶ Quarto, Utrum sit pars fortitudinis.

Parte 1, e. 7. post articulum.

Infra q. 163. arti. 1. ad 3. E. 4. Ethicor. lec. 11. fin. * Lib. 4. c. 3. ad fin. 10. 9.

Lib. 4. c. 3. ad fin. com. 5.

q. 47. arti. 9.